

Kad?nlarda Olas? Kariyer Sonland?rma Nedenleri Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Kad?nlarda Olas? Kariyer Sonland?rma Nedenleri Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=24164>

Özet

Kad?n i?gücünün kariyerlerini sonland?rma potansiyel nedenlerini belirlemek amac?yla 2010 y?l?nda Tar?k Totan ve Tuncay Do?an taraf?ndan geli?tirilen bu ölçek, psikometrik aç?dan sa?lam bir ölçüm aracıdır. Ölçek, kad?nlar?n çal??ma hayat?ndan ayr?lma e?ilimlerini tetikleyen üç temel faktörü incelemektedir: **Çocuk Sorumlulu?u**, **E?in Önceli?i** ve **?? Ya?am? Sorunlar?**. Toplamda 14 maddeden olu?an bu araç, 5'li Likert tipi derecelendirme kullan?larak geli?tirilmi?tir. Geçerlik ve güvenirlik çal??malar?, ölçe?in ilgili yapıyı tutarlı ve do?ru bir ?ekilde ölçtü?ünü göstermektedir.

Anahtar Kelimeler

Kariyer Sonland?rma, Kad?nlarda Kariyer, ?? Ya?am? Dengesi, Çal??an Kad?nlar, Psikometri, Faktör Analizi, Çocuk Sorumlulu?u, E?in Önceli?i.

Yazarlar

Tar?k Totan, Tuncay Do?an.

Amaç

Kad?nlarda Olas? Kariyer Sonland?rma Nedenleri Ölçe?i, kad?n profesyonellerin kariyerlerini bırakma potansiyelini veya niyetini etkileyen psikososyal ve çevresel faktörleri sistematik olarak ölçmek amac?yla geli?tirilmi?tir. Ölçe?in temel amacı, Türkiye ba?lam?nda kad?nlar?n kariyerden ayr?lma kararlar?nın alt?nda yatan nedenleri (özellikle ailevi ve i?yeri kaynaklı baskılar?) belirleyerek, bu alandaki akademik çal??malara ve insan kaynakları uygulamalarına veri sağlamaktır.

Bu araç, özellikle kad?nlar?n meslek hayatları boyunca kar??la?tıkları e? ve çocuk odaklı sorumluluklar ile çal??ma koşullar?ndan kaynaklanan zorlukların, kariyer süreklili?i üzerindeki etkisini nicel olarak de?erlendirmeyi hedeflemektedir.

Yapı

Ölçek, kad?nlar?n i?gücünden ayr?lma potansiyelini aç?klayan üç temel psikolojik yapıyı ölçmektedir. Bu yapılar, geleneksel toplumsal rollerin ve i?yeri dinamiklerinin kad?nlar?n kariyer tercihleri üzerindeki etkisini yansıtmaktadır. Bu üç boyut şunlardır:

Çocuk Sorumlulu?u: Kad?n?n çocuk yeti?tirme görevlerini, kariyer hedeflerinin önüne koyma e?ilimini ölçer (4 madde).

E?in Önceli?i: Evlilik veya partner ili?kisinde, e?in kariyer hedeflerinin veya i?yeri gerekliliklerinin kadn?n kariyerinden daha önemli görülmesi e?ilimini ölçer (7 madde).

?? Ya?am? Sorunlar?: Çalışma ortam?ndaki ko?ullar?n (esnek olmama, uygunsuz çalışma saatleri, ayrımcılık algısı vb.) kadınlar için mesle?i sürdürmeyi zorla?tırmas? algısı?n? ölçer (2 madde).

Geçerlik

Ölçe?in yapı geçerli?i, s?nırlandırılm?? betimleyici faktör analizi (SBFA) kullanılarak incelenmiştir. Analiz sonucunda, 14 maddelik nihai ölçek formuna ulaşılmıştır.

Faktör analizi bulgularına göre, maddelerin faktör yükleri .464 ile .817 arasında de?mektedir. Bu yükler, maddelerin ilgili faktörleri yeterli düzeyde temsil etti?ini göstermektedir. Ölçe?in toplam varyansın %43,44'ünü açıklamas?, yapısal geçerli?in kabul edilebilir düzeyde oldu?unu i?aret etmektedir. Bu sonuçlar, ölçe?in kuramsal yapı?ın destekler niteliktedir.

Güvenirlik

Ölçe?in güvenilirli?i, iç tutarlılık (**Cronbach Alfa**) katsayı?ı ve test-tekrar test yöntemleri kullanılarak de?erlendirilmiştir. Elde edilen katsayılar, ölçe?in farklı zamanlarda ve farklı maddeler aracılığıyla tutarlı sonuçlar verdi?ini göstermiştir.

Güvenirlik analiz sonuçları şöyledir: Ölçe?in geneline ait Cronbach Alfa iç tutarlılık katsayı?ı **.84** olarak hesaplanmıştır. Alt boyutlara ait katsayılar ise şunlardır: Çocuk Sorumlulu?u alt boyutu için **.76**, E?in Önceli?i alt boyutu için **.73** ve ?? Ya?am? Sorunlar? alt boyutu için **.75**'tir. Bu de?erler, psikometrik standartlara göre ölçe?in alt boyutların ve toplam puanının yüksek düzeyde iç tutarlılığa sahip oldu?unu kanıtlamaktadır.

Faktör Analizi

Ölçek geli?tirme çalışmasında, s?nırlandırılm?? betimleyici faktör analizi (SBFA) uygulanarak 3 faktörlü ve 14 maddeli bir yapı elde edilmiştir. Bu faktör yapı?ı, kadınların kariyer sonlandırma kararlarının çok boyutlu oldu?unu ortaya koymaktadır.

Faktörler ve madde dağılımları aşağıdaki gibidir:

Faktör 1: E?in Önceli?i (7 madde): Bu faktör, evlilik içinde e?in kariyerinin veya taleplerinin önceliklendirilmesi sonucu kadınların kendi kariyerini geri plana atma e?ilimini temsil eder.

Faktör 2: Çocuk Sorumlulu?u (4 madde): Bu faktör, çocuk bakım? ve yeti?tirme sorumluluklarının, profesyonel görevlerden daha önemli algılanarak kariyerdan ayrılmaya yol

açmas?n? kapsar.

Faktör 3: ?? Ya?am? Sorunlar? (2 madde): Bu faktör, çal??ma ko?ullar?n?n kad?nlara uygun olmamas?, esneklik eksikli?i veya i?yeri kültüründeki zorluklar gibi mesleki çevreden kaynaklanan nedenleri ifade eder.

Araç

Test Tipi: Geli?tirme (Ölçek Geli?tirme Çal??mas?)

Format: 5'li Likert Tipi Derecelendirme. Yan?t seçenekleri ?u ?ekildedir: 1=hiç uygun de?il, 2=çok az uygun, 3=k?smen uygun, 4=oldukça uygun ve 5=tamamen uygun.

Kullan?labilen Dil: Türkçe.

Popülasyon Grubu: Çal??an kad?nlar ve kariyer planlamas? yapan üniversite ö?rencisi kad?nlar.

Ya? Grubu: Yeti?kin (Çal??ma ça??ndaki bireyler).

Popülasyon Detaylar?: Ölçek, özellikle kariyer ve aile ya?am?n? dengeleme bask?s? alt?nda olan kad?nlar üzerinde kullan?ma uygundur.

Test Metodolojisi: Öz-bildirim ölçe?i. Kat?l?mc?lardan, listelenen maddelerin kendileri için bir kariyer sonland?rma nedeni olarak ne derece uygun oldu?unu belirtmeleri istenir.

Anahtar Kelimeler

Kariyer b?rakma, Kad?n istihdam?, ??-aile çat??mas?, ?? ya?am? dengesi, Kariyer engelleri, Psikolojik ölçme.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Bilgi mevcut de?ildir.

?leti?im E-posta Adresi: tariktotan@gmail.com

Yaz??ma Adresi: Tar?k Totan

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Bu ölçek, akademik bir makale kapsam?nda 2010 y?l?nda yay?mlanm??t?r. Ölçe?in kullan?m? için yazar(lar) ile ileti?ime geçilmesi önerilir. Sorumlu yazar Tar?k Totan'd?r. Ölçe?in orijinal makalesi ve detaylar?na a?a??daki PDF linki arac?l??yla ula??labilir:

Orijinal PDF dosyas? buradan indirilebilir: [kadinlarda-olasi-kariyer-sonlandirma-nedenleri-olcegi-toad.pdf](#)

Test Y?li?: 2010

Kaynaklar

Totan, T., &Do?an, T. (2010). Kad?nlarda olas? kariyer sonland?rma nedenlerini belirlemeye yönelik bir ölçek geli?tirme çal??mas?. ??Güç Endüstri ?li?kileri ve ?nsan Kaynaklar? Dergisi, 12(4), 35-50. DOI: 10.4026/1303-2860.2010.156.x

Kad?nlarda Olas? Kariyer Sonland?rma Nedenleri Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dilinde korunmu? olup, hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemelidir.

Çocuk Sorumlulu?u (4 madde): Kad?n?n çocuklar? i?inden önce gelir.

E?in Önceli?i (7 madde): Evlendi?imde e?imin i?iyle ilgili öncelikler benimkinden önde gelecektir.

?? Ya?am? Sorunlar? (2 madde): Meslek hayat?mda çal??ma ko?ullar?n?n kad?nlar için uygun olmad???n? dü?ündü?ümde i?imi b?rak?r?m.